
MAAILMANLAAJUINEN JULISTUS LAPSIYSTÄVÄLLISESTÄ OIKEUDENKÄYTÖSTÄ

20. marraskuuta 2021

Vuoden 2021 maailmankongressi lapsiystävällisestä oikeudenkäytöstä,

joka toi yhteen yli 4 800 eri sukupolvien edustajaa yli 100 maasta 15.-20. marraskuuta 2021 verkkoalustan kautta teemalla "Oikeussuojan takaaminen kaikille lapsille: kohti lapsia syrjimättömiä ja osallistavia oikeusjärjestelmiä";

jonka järjesti Global Initiative on Justice With Children -aloite (yhteenliittymä, johon kuuluvat Terre des Hommes, Penal Reform International, International Association of Youth and Family Judges and Magistrates ja International Institute for the Rights of the Child) ja jota isännöi Meksikon liittovaltion tuomioistuin saaden teknistä tukea Yhdistyneiden kansakuntien lastenavun rahastolta, Yhdistyneiden kansakuntien lapsiin kohdistuvan väkivallan pääsihteerin erityisedustajan toimistolta, Yhdistyneiden kansakuntien huume- ja rikosjärjestöltä, Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusvaltuutetun toimistolta, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöltä ja Pathfinders for Peaceful, Just and Inclusive Societies -ryhmältä ja joka toteutettiin Euroopan neuvoston ja Euroopan parlamentin puitteissa, sai tukea Baker Mcenzieltä sekä panostuksia tieteelliseltä komitealta, kunniakomitealta, lasten ja nuorten neuvoa-antavalta ryhmältä sekä maailmankongressin alueellisilta ja kansallisilta valmistelevilta kokouksilta;

joka vahvisti konkreettisen sitoumuksensa edistää, suojella ja toteuttaa lasten oikeuksia, jotka sisältyvät YK:n lapsen oikeuksista tehtyyn yleissopimukseen tai muihin kansainvälisiin lapsen oikeuksia koskeviin periaatteisiin;

joka palauttaa mieleen Pariisin julistuksessa (Ranska, toukokuu 2018), Geneven julistuksessa (Sveitsi, tammikuu 2015) ja Liman julistuksessa (Peru, marraskuu 2009) annetut sitoumukset, jotka laadittiin kolmessa edellisessä maailmankongressissa, jotka keskittyivät oikeudenmukaisuuteen lapsia kohtaan, korjaavaan oikeuteen ja lapsioikeusjärjestelmien vahvistamiseen;

joka tukee Pathfinders for Peaceful, Just and Inclusive Societies -ryhmän *Justice for Children Call To Action -toimintakehotuksessa* (syyskuu 2019) annettuja kestävä kehityksen tavoitteen 16 suosituksia ja toimintatavoitteita, jotka on kehittänyt ja joita kannattaa monimuotoinen joukko hallitusten välisiä ja kansalaisjärjestöjä sekä akateemisia instituutioita kansainvälisellä, paikallisella ja kansallisella tasolla;

joka pitää tarpeellisena korostaa (1) lasten ja nuorten edellisessä maailmankongressissa (Ranska, toukokuu 2018) esittämiä vaatimuksia; (2) YK:n maailmanlaajuudessa, vapautensa menettäneitä lapsia koskevan tutkimuksen (marraskuu 2019) toimintaohjeiden tärkeyttä; (3) COVID-19:n vaikutusta lasten mahdollisuuksiin saada oikeussuojaa, mitä korostettiin YK:n tiedotteessa *Policy Brief: The Impact of COVID-19 on children* (huhtikuu 2020) ja yhteisjulkaisussa *Technical Note: COVID-19 and Children Deprived of their Liberty* (huhtikuu 2020); (4) UNICEFin kertomuksessa *Access to Justice for Children in the era of COVID-19: Learnings from the Field* (joulukuu 2020) esitettyjä kokemuksia; sekä (5) lapsia koskevia sitoumuksia, joita YK:n jäsenvaltioiden päämiehet ja hallitukset, ministerit ja edustajat tekivät rikollisuuden ehkäisemisen, rikosoikeuden ja oikeusvaltioperiaatteen edistämistä koskevassa Kioton julistuksessa (Japani, maaliskuu 2021) YK:n neljännessätoista rikollisuuden ehkäisy- ja rikosoikeuskongressissa;

Panee merkille seuraavaa:

1. Siitä huolimatta, ettei YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus (LOS) nimenomaisesti mainitse oikeussuojaa tai oikeussuojakeinoja, nämä ilmentyvät täysimittaisesti sopimuksen määräyksissä, kuten (1) lapsen edun ensisijaisuus periaatteessa; (2) lasten oikeudessa saada tietoa, ilmaista mielipiteensä ja tulla kuulluiksi; (3) oikeudessa saada suojelua kaikenlaiselta väkivallalta; (4) konflikteihin osallisten ja lain kanssa tekemisissä olevien lasten oikeuksissa, suojakeinoissa ja takuissa; sekä (5) vapauden menetykseen sekä lapsiuhrien kuntoutumiseen ja uudelleenintegroitumiseen liittyvissä toimenpiteissä;
2. Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus ja kansalaisyhteiskuntaa koskeva kansainvälinen yleissopimus, muiden säädösten ja sopimusten ohessa, koskevat yhtä lailla kaikkia lapsia ja määräävät, että sellaisella henkilöllä, jonka oikeuksia tai vapauksia on loukattu, on oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin, ja että tämän oikeuden määrittelevät toimivaltaiset oikeus-, hallinto-,tai lainsäädäntöviranomaiset tai mikä tahansa muu toimivaltainen, valtion oikeusjärjestelmän määräämä viranomainen;
3. Syrjimättömyyden periaate on LOS:n olennainen pilari, joka toimii perustana useille kansainvälisille, alueellisille ja kansallisille oikeudellisille välineille;
4. YK:n jäsenvaltiot ovat YK:n yleiskokouksessa tunnustaneet, että yhtäläinen oikeussuoja on perusoikeus kaikille, myös lapsille, ja että yhtäläisen oikeussuojan takaaminen kaikille ja lapsiin kohdistuvan väkivallan lopettaminen ovat molemmat vuoden 2030 kestävä kehityksen toimintaohjelman, erityisesti tavoitteen 16, keskeisiä elementtejä;
5. Lapsille säilytetään vastuuta yhteiskunnan epäonnistumisista, mukaan lukien lukuisista väkivallan muodoista, joita heihin kohdistuu sekä oikeudenkäytössä että sen ulkopuolella ja jotka vaikuttavat erityisesti syrjäytyneisiin lapsiin ja vaikeuttavat sellaisten tilanteiden ja riskitekijöiden ehkäisyä ja korjaamista, joiden vuoksi lapset joutuvat tekemisiin lain

kanssa, joko uhreina, selviytyjinä, epäiltyinä tai tuomittuina rikollisina, todistajina, yhdistelmänä näitä kaikkia tai jossakin muussa roolissa;

6. COVID-19-pandemia on voimistanut olemassa olevaa sosiaalista eriarvoisuutta ja heikentänyt entisestään tai täysin halvaannuttanut jo ennestään hauraita lasten oikeus- ja suojelujärjestelmiä ja -palveluita, ja näitä ongelmia pahentavat lukuisat muut nykyiset ja meneillään olivat kriisit, kuten ilmasto- ja ympäristökriisi, geopoliittiset jännitteet ja aseelliset konfliktit, taloudelliset kriisit ja muut humanitaariset hätätilat, jotka vaativat sellaisten muutoksia kestävien puitteiden, järjestelmien ja lähestymistapojen kehittämistä, jotka mahdollistavat kestäväen oikeussuojan kaikille lapsille;
7. Yhä useampia lapsia ja nuoria on noussut kansallisten ja maailmanlaajuisten liikkeiden eturintamaan vaatimaan sosiaalista, sukupuolten välistä, rodullista, ilmastollista ja poliittista oikeudenmukaisuutta samalla ohjaten keskustelua ja vaikuttaen oikeusjärjestelmien uudistuksiin;
8. Syrjinnän ja eriarvoisuuden poistaminen lapsiin liittyvistä oikeusjärjestelmistä ja oikeussuojasta hyödyttää loppujen lopuksi kaikkia lapsia riippumatta siitä, keitä he ovat, mistä he ovat kotoisin tai mikä heidän tilanteensa on;
9. Lain kanssa tekemisiin joutuvilla lapsilla on luonnostaan samat oikeudet kuin muillakin lapsilla, mikä vaatii heidän oikeuksiensa ja hyvinvointinsa yhtäläistä ja tasapuolista kunnioittamista ja niiden suojelua niin, että kunkin lapsen erityiset haavoittuvuudet, tarpeet ja kehittyvät valmiudet otetaan huomioon;
10. On välttämätöntä varmistaa monialainen koordinaatio ja yhteistyö muun muassa oikeudenkäytön, lastensuojelun sekä lasten hyvinvoinnin, sosiaaliturvan, koulutuksen ja terveydenhuollon järjestelmien välillä, jotta lain kanssa tekemisiin joutuvia lapsia koskeviin moninlaisiin tapauksiin voidaan puuttua kokonaisvaltaisesti ja tehokkaasti;

Sekä arvostaa seuraavia maailmankongressin lasten ja nuorten neuvoa-antavan ryhmän kokoamia lasten ja nuorten kannanottoja:

11. Olemme ryhmä lapsia ja nuoria, joille oikeusjärjestelmien kanssa tekemisiin joutuneiden lasten oikeudet ovat erityisen tärkeitä siksi, että monilla meistä on tästä omakohtaista kokemusta, ja kokemustemme perusteella uskomme, että:
 - a. Sukupolvien välinen syrjintä ja taloudellinen eriarvoisuus ovat perimmäisiä syitä sille, miksi lapset joutuvat tekemisiin lain kanssa;
 - b. Lain kanssa tekemisiin joutuvat lapset kohtaavat useita ja toisiinsa yhdistyviä vastoin käymisiä, mukaan lukien perheensisäistä väkivaltaa ja kaltoinkohtelua sekä koulutuksesta syrjäytymistä, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi heidän mielenterveyteensä;
 - c. Oikeusjärjestelmät eivät priorisoi lasten oikeuksia, mikä saa monet lapset tuntemaan olonsa loukatuiksi, sivuutetuiksi ja traumatisoituneiksi, kun he joutuvat tekemisiin oikeusjärjestelmän kanssa;

- d. Liian usein rikosoikeusjärjestelmät keskittyvät rangaistuksiin ja syyttämiseen sen sijaan, että ne keskittyisivät sovitteluun ja kuntoutukseen;
12. Uskomme, että lapset ovat nykypäivän kansalaisia ja tulevaisuuden johtajia, ja pyydämme aikuisia ottamaan tämän huomioon ja vahvistamaan lasten asemaa tarjoamalla heille tietoa oikeuksistaan;
13. Jotta saataisiin aikaan todellista muutosta oikeusjärjestelmien kanssa tekemisiin joutuvien lasten suhteen, vaadimme, että hallitukset ja kansalaisyhteiskunta työskentelevät yhdessä lasten ja nuorten kanssa sen takaamiseksi, että kaikkien lasten kansainvälisessä lainsäädännössä määritellyt oikeudet toteutuvat ympäri maailmaa;
14. Erityisesti pyydämme, että:
- a. Kaikille lapsille tarjotaan yhdenmukaista oikeussuojaa inklusiivisella ja kaikin tavoin syrjimättömällä tavalla;
 - b. Lapsille annetaan vapaus ilmaista mielipiteensä, ja heidän kantoihinsa suhtaudutaan vakavasti;
 - c. Tunnustetaan lasten kyky tehdä omaan elämäänsä liittyviä päätöksiä, ja aikuiset tarjoavat heille riittävää tukea;
 - d. Lapsille annetaan tietoa ja opastusta liittyen parhaisiin tapoihin reagoida epävarmuuteen ja kriiseihin, kuten tämänhetkiseen pandemiaan;
 - e. Lapsia, jotka joutuvat tekemisiin lain kanssa, kohdellaan tavalla, joka kunnioittaa heidän ihmisarvoaan ja oikeuksiaan sekä edistää heidän mielenterveyttään ja hyvinvointiansa;
 - f. Nuoriin, jotka joutuvat tekemisiin lain kanssa ja joita ei enää pidetä lapsina, sovelletaan samoja säännöksiä kuin lapsiinkin;
 - g. Lapsille ja nuorille tarjotaan mahdollisuuksia oppia ja osallistua korjaaviin prosesseihin;
 - h. Lapsia ja nuoria tuetaan oikeuksiensa vaatimisessa, mikä on olennaista luottamuksen palauttamiseen oikeusjärjestelmiä kohtaan;
15. Olemme vakuuttuneita siitä, että lapsiystävällinen oikeudenkäyttö voi toteutua, kun kaikkia lapsia kohdellaan tasavertaisina ja heille tarjotaan mahdollisuuksia työskennellä yhteistyössä aikuisten kanssa ihmisoikeuksien asettamien lupausten täyttämiseksi;

Tästä syystä me maailmankongressin järjestäjinä, kumppaneina ja osallistujina kannustamme yhdessä kaikkia asianosaisia sidosryhmiä, mukaan lukien valtioita ja kansalaisyhteiskuntaa siihen, että:

Toteutetaan lapsiystävällisempää oikeudenkäyttöä nyt ja tulevaisuudessa

16. Toteutetaan lasten ja aikuisten tiivis yhteistyö kaikkien maailman lasten tasa-arvoisen, syrjimättömän ja inklusiivisen oikeussuojan puolesta niin, että lapsia kuullaan asiantuntijoina ja keskeisinä toimijoina, kun toteutetaan parannuksia asioihin, jotka liittyvät lapsiin kohdistuvan oikeudenkäytön ja oikeussuojan normeihin, oikeus- ja sääntelyjärjestelmien muodostamiseen ja uudistamiseen, järjestelmien toimintaan ja menettelyiden käyttöönottamiseen, eri toimijoiden valmiuksien kehittämiseen sekä vastuunkantajien, yhteisöjen ja koko yhteiskunnan vastuullisuuden vahvistamiseen;
17. Edistetään lasten oikeuksia ja kykyä saada aikaan muutoksia sekä tuodaan esille nykyisen ja tulevan sukupolven äänet tarjoamalla lapsiystävällistä, sukupuolen ja vammaisuuden huomioon ottavaa ohjausta ja tietoa laista ja oikeusmenettelyistä, parantamalla lasten ja aikuisten tietoisuutta lasten oikeuksista, edistämällä viestintää, joka tavoittaa lapset tehokkaimmin, sekä kehittämällä menettelyiden saatavuutta ja helppoutta kaikille lapsille heidän taustastaan tai tilanteestaan riippumatta, myös lapsille, jotka ovat joutuneet tekemisiin lain kanssa;
18. Säädetään lasten osallistumisesta laissa ja pannaan lait täytäntöön niin, että lapset otetaan mukaan päätöksentekoon sen sijaan, että lasten osallistumiseen vain kannustettaisiin tai että lapsia pelkästään kuultaisiin. Näin tulee toimia erityisesti sellaisten lapsiryhmien suhteen, jotka ovat joutuneet tekemisiin lain kanssa ja täten joutuvat usein keskustelujen ulkopuolelle syrjinnän, syrjäytymisen, haavoittuvuutensa tai epävakaiden tilanteidensa johdosta;

Tarjotaan lapsille inklusiivista ja syrjimätöntä oikeussuojaa

19. Otetaan lapsiin kohdistuvaa oikeudenkäyttöä koskevien keskusteluiden ja uudistusten keskipisteeksi kaikkialle ulottuva eriarvoisuus ja syrjintä, ja otetaan käyttöön käytännöllisiä ratkaisuja lain kanssa tekemisiin joutuneisiin lapsiin kohdistuvan kaikenlaisen syrjinnän ja leimautumisen poistamiseksi;
20. Varmistetaan yhdenvertainen ja yhtäläinen oikeussuoja kaikille, etenkin syrjäytyneille lapsille, tavalla, joka kattaa kokonaisvaltaisesti rikos- ja siviilioikeuden, hallinto-oikeuden, perinteisen ja tapaoikeuden, siirtymävaiheen oikeuden ala ja sosiaalioikeuden alat;
21. Kehitetään ja sovelletaan kaikille lain kanssa tekemisiin joutuneille lapsille iänmukaisia, vammaisuuden ja sukupuolen huomioon ottavia sekä tarve- ja oikeusperustaisia oikeusmenettelyjä ja keinoja, jotka on sovitettu asiayhteyteen ja jotka perustuvat neurotieteisiin sekä kehitys- ja käyttäytymistutkimukseen;
22. Ryhdytään toimiin, jotka tunnustavat ja ottavat huomioon lain kanssa tekemisiin joutuneen lapsen kulttuurisen ja kielellisen taustan;
23. Tarjotaan yhteisöllisiä palveluja ja ilman vapaudenmenetystä toteutettavia menettelyjä, jotka otetaan joustavasti käyttöön yhteisöjen sisällä ja jotka ovat syrjimättömiä, saavutettavia ja mahdollisia jokaiselle lapselle;

24. Jatketaan ja tehostetaan tietojen keräämistä ja arviointia kansallisella ja alueellisella tasolla, jotta voidaan ymmärtää sitä, kuinka alkuperäisväestöön ja vähemmistöihin kuuluvat ja syrjäytyneet lapset joutuvat tekemisiin lain kanssa, ja sitä, mikä estää heidän oikeussuojansa toteutumista, ja jotta voidaan selvittää juurisyyt sille, että oikeusjärjestelmät kohtelevat näitä lapsia huonommin kuin muita lapsia, tavoitteena ehkäistä näiden lasten yliedustus järjestelmässä ja kehittää tietoon perustuvia, tehokkaita ja kestäviä puuttumiskeinoja;
25. Varmistetaan korkean tason poliittinen sitoutuminen siihen, että oikeusjärjestelmät ovat syrjimättömiä ja inklusiivisia/huomioivat jokaisen lapsen, että kaikilla lapsilla on yhdenvertainen oikeussuoja ja että asiaan panostetaan riittävästi aikaa ja varoja sekä kehitetään kaikkien lasten kanssa tekemisessä olevien toimijoiden valmiuksia;

Tarjotaan lapsille kestävää oikeussuojaa myös kriisien ja pandemioiden aikana

26. Luodaan oikeudellinen perusta ja käytänteet joustaville ja muutoksia kestäville lasten oikeusprosesseille ja -menettelyille poikkeustilanteissa ja normaalioloissa, jotta kaikkien lasten kestävä oikeussuoja voidaan mahdollistaa;
27. Harkitaan virtuaalisten oikeudenkäyntien, kuulusteluiden, haastattelujen, tutkinnan ja tiedonhallinnan sekä muiden vastaavien menettelyiden käyttöönottamista tavalla, joka turvaa menettelyn asianmukaisuuden, täydentää henkilöön kohdistuvia kuulusteluita ja menettelyitä sekä perustuu testattuihin ja tehokkaisiin käytäntöihin, jotka poistavat asuinpaikkaan ja digitaalisen tasoon liittyvää eriarvoisuutta, ovat saavutettavia, kaikille mahdollisia, helppoja ja turvallisia sekä toteuttavat yksityisyyden, luottamuksellisuuden ja lapsen suostumuksen mukaisuuden;
28. Otetaan käyttöön selkeitä toimintatapoja koskien organisaatioiden välistä ja monialaista yhteistyötä poikkeustila- ja kriisisuunnittelussa ja -toiminnassa sekä taataan, että lastensuojelun ja oikeusjärjestelmien keskeiset toimijat luokitellaan välttämättömiksi palveluiksi, joiden sallitaan toimia pandemian tai poikkeustilojen aikana ja joiden toimintaa tällaisissa tilanteissa priorisoidaan;
29. Kehitetään jatkuvasti oikeudenkäytön toimijoiden valmiuksia, jotta he voivat nopeasti ja tehokkaasti ottaa käyttöön ja hyödyntää toimia ja työkaluja, jotka on kehitetty ja otettu käyttöön epävakaasiin kriisitilanteisiin sopeutumiseksi;
30. Kehitetään lapsiystävällisiä, sukupuolen ja vammaisuuden huomioon ottavia tiedotusaineistoja siitä, miten käsitellään kriisien ja pandemioiden vaikutuksia lasten oikeuksiin ja oikeussuojamahdollisuuksiin;

Tarjotaan lapsiystävällistä oikeussuojaa kaikille lain kanssa tekemisiin joutuneille lapsille

31. Sovelletaan monialaisia lähestymistapoja lasten oikeussuojaan, perustuen toimialojen ja toimijoiden saumattomaan yhteistyöhön tavalla, joka vähentää tilanteita, joissa lapsi joutuu tekemisiin oikeusjärjestelmien kanssa;

32. Tarjotaan lapsiystävällisiä, sukupuolen, vammaisuuden ja trauman huomioon ottavia ja asiayhteyteen sopivia oikeus- ja sosiaalisia palveluita, tietoa ja muuta asianmukaista oikeudellista ja muuta tukea kaikille sellaisille lapsille, jotka ovat joutuneet jollakin tavalla tekemisiin lain kanssa, tavalla, joka vastaa kunkin lapsen tarpeita, identiteettiä ja taustaa, tilannetta ja kypsyyttä;
33. Taataan helposti saavutettavat mielenterveyspalvelut ja psykososiaalinen tuki, jotta autetaan lain kanssa tekemisiin joutuneita lapsia ja heidän perheitänsä selviytymään ongelmistaan, sopeutumaan olosuhteisiin ja kohentamaan tilannettaan;
34. Tunnistetaan ja otetaan käyttöön tehokkaita ennaltaehkäiseviä, kokonaisvaltaisia menetelmiä perheiden tukemiseksi ja vahvistamiseksi ja yhteisöjen muodostamiseksi tehostamalla sosiaaliturvaohjelmia ja -palveluita, jotta voidaan katkaista kehityskulku, joka voi johtaa lapset tekemisiin lain kanssa, ja ehkäistä ja minimoida riskejä, jotka voivat johtaa rikoksiin ja rikosten uusimiseen, ja antaa lapsille mahdollisuus elää tavallinen, turvallinen ja väkivallaton lapsuus;
35. Suositetaan korjaavaa oikeutta, sovittelua, kuntoutusta ja sopeuttamista kaikille niille lapsille, jotka ovat joutuneet tekemisiin lain kanssa, käyttäen kokonaisvaltaisia, yhteensovitettuja ja räätälöityjä menettelyitä ja välttämällä yleistäviä ja irrallisia menettelyitä;
36. Dekriminalisoidaan lasten sellainen käytös, johon tulee ja voidaan tehokkaammin puuttua esimerkiksi lastensuojelun, sosiaaliturvan, terveydenhuollon sekä mielenterveys- ja psykososiaalisten palvelujen avulla sekä esimerkiksi monialaisilla ja monitieteisillä vaihtoehtoisilla toimilla huume- ja alaikäisrikkeissä; ja
37. Tarjotaan erityiskoulutusta, uudistetaan yliopistojen ja korkeakoulujen opetussuunnitelmia ja edistetään palveluntarjonnan innovaatioita ammattimaisen, pätevän ja nykyaikaisen työvoiman kouluttamiseksi lapsia koskevan oikeudenkäytön ja lastensuojelun tehtäviin ja sidosryhmiin, etenkin oikeusalan ammattilaisia, lainvalvojia, syyttäjiä, oikeusviranomaisia, vanginvartijoita ja sosiaalityöntekijöitä. Koulutuksen aiheina ovat esimerkiksi lapsen kehitys, lapsiystävällinen haastattelu ja kuulustelu, asianmukaiset, lasta säästävät ja ennakoasenteita vähentävät menettelyt.

Tukijat

Global Initiative on Justice With Children on kansainvälisten järjestöjen yhteenliittymän kehittämä yhteinen ohjelma, jonka järjestämät maailmankongressit ovat ohjelman välitavoitteita ("Justice With Children Global Milestone"). Ohjelma osallistaa ja mobilisoi maailmanlaajuisia asiantuntijayhteisöä Justice With Children -verkkoalustan kautta. Sen tavoitteena on edistää asiantuntijoiden kriittistä vuoropuhelua ja toimintalähtöistä ongelmanratkaisua tarjoamalla verkkoalustoja ja toimitiloja pohdinnalle, ajatusten vaihdolle ja jatkuvalla, lapsiin kohdistuvaan oikeudenkäyttöön liittyvälle oppimiselle.

Maailmankongressit lapsiystävällisestä oikeudenkäytöstä pyrkivät puuttumaan ajankohtaisiin ongelmiin, jotka koskevat lain kanssa tekemisiin/konfliktiin joutuneita lapsia, ja ne tarjoavat lapsille ja nuorille, lainsäätäjille ja oikeusjärjestelmien sidosryhmille, tutkijoille, kansalaisyhteiskunnan ja YK:n edustajille sekä muille asiantuntijoille ja ammattilaisille tähän aiheeseen keskittyneen, aktiivisen foorumin, jossa voidaan: (1) edistää lapsille sopivia ja oikeudenmukaisia oikeusjärjestelmiä eri puolilla maailmaa; (2) tarjota ammattilaisille mahdollisuuksia jakaa parhaita käytäntöjä, vaalia tieteellistä yhteistyötä, laatia poliittisia suosituksia ja parantaa tietoisuutta liittyen lapsiin kohdistuvaan oikeudenkäyttöön; ja (3) tukea lain kanssa tekemisiin joutuneiden lasten ja nuorten oikeuksia koskevien kansainvälisten säädösten, sopimusten ja ohjeiden täytäntöönpanoa.

Vuoden **2021 maailmankongressi lapsiystävällisestä oikeudenkäytöstä** keskittyi käytännöllisten strategioiden vaihtoon oikeusjärjestelmien saatavuutta ja laatua heikentävän syrjinnän vähentämiseksi ja sen takaamiseksi, että kaikille lapsille voidaan taata tasavertainen kohtelu lain edessä. Kongressivieraat osallistuivat kansainvälisiin ja paikallisiin täysistuntoihin ja toimintakeskeisiin työpajoihin, jotka koostuivat paneelikeskusteluista, sertifioituista kurseista ja työryhmäkokouksista. Pääteemana oli "Oikeussuojan saatavuuden takaaminen kaikille lapsille: kohti lapsia syrjimättömiä ja osallistavia oikeusjärjestelmiä". Siihen sisältyi 11 keskeistä alateemaa:

- Rakenteellinen rasismi ja alkuperäisväestöön sekä etnisiin ja muihin vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten ylikriminalisointi;
- Syrjintä sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuoli-identiteetin perusteella: sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden vaaliminen;
- Maahanmuuttajalasten, pakolaislasten ja -nuorten kokemaa syrjintä;
- Vammaisuuteen ja terveydentilaan liittyvä syrjintä;
- Päihteiden käyttöön ja väärinkäyttöön liittyvä syrjintä;
- Lasten verkkokäyttämisen kriminalisointi;
- Ikärajat ja alaikäisrikkeet;
- Lasten kuulemisen varmistaminen lapsioikeusjärjestelmissä;
- Lasten oikeuksien toteuttaminen oikeudellisen pluralismin yhteydessä;
- Muutoksia kestävien lapsioikeusjärjestelmien kehittäminen kriisi- ja pandemiatilanteissa; ja
- Väkivallan torjuminen lapsioikeusjärjestelmien sisällä ja lapsiystävällisten lähestymistapojen takaaminen alaikäisille uhreille, rikoksentekeijöille ja todistajille.

Tämän **maailmanlaajuisen julistuksen lapsiystävällisestä oikeudenkäytöstä** laativat maailmankongressin yhteenliittymä (World Congress Consortium) ja sen lasten ja nuorten neuvoo-antava ryhmä maailmankongressin tiedekomitean, järjestäjien ja osallistujien ja sen valmistelevien kokousten näkemyksiä hyödyntäen.

Lisätietoja osoitteessa www.justicewithchildren.org.

Tämä dokumentti on yhteisön luoma käännös alkuperäisestä englanninkielisestä versiosta. Jos löydätte virheitä, pyydämme teitä ottamaan yhteyttä meihin osoitteeseen info@justicewithchildren.org